

App Yvo laat je scrabbelen met woorden

Deze publicatie is onderdeel van het thema [Over taal gesproken](#) op Kennislink.nl.

De nieuwe app Yvo lijkt op het traditionele scrabble-spel of het populaire Wordfeud. Maar in plaats van letters liggen er woorden op je digitale plankje. Daarmee vorm je zinnen en zo scoor je punten. Nijmeegse wetenschappers ontwikkelden Yvo om te spelen met grammatica, maar ook om mensen te helpen bij het (opnieuw) leren van Nederlands.

door [Erica Renckens](#)

Iedereen kan [Yvo](#) spelen, maar de komende tijd zullen de ontwikkelaars bij drie groepen gebruikers testen hoe de app functioneert: bij basisschoolleerlingen, leerders van het Nederlands als tweede taal en afatici, die na een hersenbloeding vaak problemen hebben met het vormen van zinnen.

“Op basis van die uitkomsten zullen we Yvo verder ontwikkelen. Misschien komen er uiteindelijk wel verschillende versies voor verschillende gebruikers”, zegt Peter Desain. Hij is hoogleraar kunstmatige intelligentie aan de Radboud Universiteit. Binnen het project Language in Interaction leidt hij samen met collega Antal van den Bosch de werkgroep die [praktische toepassingen](#) ontwikkelt voor onderzoeksresultaten, waaronder deze app.

[Yvo](#) speel je met maximaal negen spelers op één iPad. Om de beurt leg je een zin met de woorden op je plankje. Samen beslis je of de zin grammaticaal is. Als je op 'klaar' tikt, wordt de zin voorgelezen en krijg je punten, afhankelijk van de gebruikte woorden.

Complex Nederlands

“Het Nederlands heeft best een complexe grammatica,” stelt Desain. “Denk bijvoorbeeld aan woordvolgorde: je kunt zeggen ‘Ik ga morgen weg’, maar als je begint met ‘morgen’ draait de volgorde van onderwerp en gezegde om: ‘Morgen ga ik weg’. Dat is echt lastig als je als buitenlander Nederlands leert.

En mensen met afasie vinden het juist moeilijk om het getal van de persoonsvorm overeen te laten komen met het onderwerp. Ook dat kan met Yvo spelenderwijs geoefend worden.”

Screenshot uit de app Yvo. Eerder ontwikkelde dezelfde werkgroep de apps [WoordWolk](#), [LingQuest](#), [SynQuiz](#) en [TicTacTeam](#). Desain: “Taal is zo breed, daar kun je op elk niveau leuke apps voor bedenken.” *Language in Interaction*

Bouwstenen van taal

De spelers bepalen onderling of een zin grammaticaal correct is of niet. Zij zullen ook samen moeten besluiten of een zin inhoudelijk zinnig moet zijn of dat een zin als ‘Kleurloze groene ideeën slapen woedend’ ook goed is. De beroemde taalkundige Noam Chomsky gebruikte deze zin (‘Colorless green ideas sleep furiously’) om aan te tonen dat grammatica en betekenis los van elkaar staan.

“In eerste instantie wilden we de app automatisch laten controleren of de gelegde zin grammaticaal is,” vertelt Desain. “Maar zo’n algoritme bleek voor het Nederlands nog niet goed genoeg te werken. Je wilt niet dat goede zinnen worden afgekeurd of foute zinnen juist goedgekeurd.” Misschien zal deze controle in een latere versie alsnog worden toegevoegd, al is dat volgens Desain niet per se nodig: “Nu moeten spelers onderling overleggen en nadenken over de bouwstenen van taal. Dat is juist wat we willen.”

Yvo?

“We konden Yvo ontwikkelen dankzij een gulle gift van een particulier”, aldus Desain. De app is vernoemd naar de overleden vader van de sponsor.

Woordenlijst

Met de zeven woorden op elk plankje is altijd minimaal één fatsoenlijke zin te maken. In totaal selecteerden de ontwikkelaars bijna 1500 bruikbare woorden uit een grote database met een miljoen

Nederlandse woorden. Desain: “We hebben de woordenlijst zo samengesteld dat de meeste mensen de woorden zullen kennen, maar misschien maken we bijvoorbeeld voor basisschoolleerlingen uiteindelijk een eenvoudigere lijst. Of we bieden de mogelijkheid om de lijst te personaliseren met namen uit de directe omgeving.”

Genoeg ideeën voor uitbreidingen dus, maar voorlopig is Desain vooral erg benieuwd naar de reactie van de spelers: “Hoe gebruiken ze Yvo? Vinden ze het leuk? En helpt het ook in de klas of bij therapie?”

Yvo is ontwikkeld binnen het onderzoeksconsortium [Language in Interaction](#). De app is gratis te [downloaden](#) in de App Store.